

Téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2019.
zárójelentés
időszak: 2019. december 1-31.

Az idei téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre – a korábbi évekhez hasonlóan – december hónapban került sor összehangoltan az egész országban.

Az ellenőrzéseket a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal irányításával a területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és – országos illetékességgel – a Nébih munkatársai végezték.

A téli ünnepek alatt és az azt megelőző időszakban a megnövekedett kereskedelmi forgalom, és ezzel összefüggésben a nagyobb mértékű élelmiszertermelés miatt volt indokolt a fokozott hatósági felügyelet az élelmiszerláncban, mégpedig annak érdekében, hogy ismeretlen eredetű, nem biztonságos, vagy nem megfelelő minőségű élelmiszer ne kerülhessen a vásárlók asztalára az ünnepek alatt sem.

Kiemelt figyelmet kapott a szezonálisan jellemző élelmiszerek előállítása és forgalmazása, a forgalomba hozott termékek minősége és nyomon követhetősége.

A célterületek között szerepelt a karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátás, valamint a piacokon, vásárokon végzett édesséfgorgalmazás is. A gasztronómiai hagyományokat figyelembe véve kiemelten ellenőrizte a hatóság a friss húsokat; a halakat és haltermékeket; a pácolt, füstölt nyers vagy főtt húskészítményeket; a virsliket; az édesipari termékeket; az alkoholos italokat; valamint a szezonális zöldségeket és gyümölcsöket.

Laboratóriumi vizsgálat céljából országsszerte mintavételekre is sor került az alábbi kiemelt termékekből:

- kereskedelmi egységekben és vásárokon/piacokon forgalmazott különféle szaloncukrokból érzékszervi és bevonat arány vizsgálatára
- beigli (beigli) termékekből érzékszervi és töltelék arány vizsgálatra
- kókusz reszelékekből, valamint tisztított dióból érzékszervi és szalmonella kimutatására
- különféle virslikből több vizsgálati irányra.

A 2019 évi téli szezonális ellenőrzés eredményei – számokban

Országosan összesen **2587 ellenőrzésre** került sor.

Ebből **378** ellenőrzés **élelmiszer-előállító** helyen (78 vágóhíd/daraboló, 72 húskészítmény előállító, 26 édesipar, 202 egyéb előállító), **1507** ellenőrzés az **élelmiszer-forgalmazásban** (233 hiper-/szupermarket, 771 üzlet/szaküzlet, 323 vásár/piac/rendezvény, 61 nagyker/logisztikai központ, 119 egyéb forgalmazó) és **702 vendéglátóhelyen** (melyből 212 kitelepült) történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **83 alkalommal figyelmeztetést, 100 esetben bírság** kiszabását alkalmazták szankcióként, és **összesen 9,8 millió Ft** bírságot szabtak ki.

Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok illetve szabálytalanságok miatt 33 alkalommal kellett a végzett tevékenységet korlátozni.

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmez- tetés	kiszabott bírság	
		esetszám	esetszám	összeg Ft
2018	3 312	117	125	8 065 154
2019	2 587	83	100	9 821 010

Élelmiszer-ellenőrzések eredményei

Az ellenőrök leggyakrabban higiéniai hiányosságokat találtak, melynek előfordulási aránya – a tavalyihoz hasonlóan – az összes ellenőrzés 4,2%-a volt (2018 évi téli szezonális ellenőrzés időszakában 4,2%). Emelkedett a nyomon követhetőségre vonatkozó hiányosságok aránya, idén az összes ellenőrzés 2,7%-ában állapították meg, jellemzően a piaci/vásári forgalmazásban (2018-ban 1,8%). A termékek minőségével és összetételével kapcsolatos szabálytalanság az ellenőrzések 2,7%-ában fordult elő, ez alacsonyabb a tavalyinál (2018-ban 3%). A dolgozók képzettségével, egészségügyi alkalmasságával kapcsolatos hiányosság is gyakrabban fordult elő a tavalyinál, az ellenőrzések 2,4%-ában tapasztaltak az ellenőrök ilyen problémát, kiemelten a piaci/vásári forgalmazás területén (2018-ban 1,7%).

Országosan összesen **13 849 hazai és külföldi élelmiszer tételt vontak ellenőrzés alá** a szakemberek, melyek 3,5%-át, 491 tételt kellett kivonni a forgalomból, országosan 2,8 tonna mennyiségben.

A kivont tételek aránya összességében nőtt az előző évihez képest (2018-ban 2,4%), azonban a külföldi élelmiszerek esetében magasabb (4,1%) volt az arány, mint a hazai termékeknél (3,4%), ami a hazai termékek megítélése szempontjából kedvező.

termék	ellenőrzött tétel	összes forgalomból kivont tétel			
		száma	mennyisége kg	értéke Ft	
2018	hazai	13 496	306	7 642	2 826 709
	külföldi	4 085	119	2 635	723 848
	összes	17 581	425	10 277	3 550 557
2019	hazai	11 222	382	2 233	1 658 745
	külföldi	2 627	109	528	786 866
	összes	13 849	491	2 761	2 445 611

Az ellenőrzött élelmiszertételek esetében a forgalomból kivont termékek aránya hiba okok szerint a következőképpen alakult:

- fogyaszthatósági, illetve minőség-megőrzési idő lejártja miatt 1,7% (2018-ban 1,1%),
- ismeretlen eredet miatt 0,3% (2018-ban 0,1%),
- jelölési hiba miatt 0,5% (2018-ban 0,8%).

Az ellenőrzött termékek közül 11 tétel bizonyult fogyasztásra alkalmatlannak.

A vizsgált **szaloncukrok** és más **édességtételek** 3,8%-át (119 tételt) kellett kivonni a forgalomból lejárt minőség-megőrzési idő, jelölési hiba, illetve engedély nélküli forgalmazás vagy ismeretlen eredet miatt.

Az ellenőrzött **friss hús és húskészítmények** 1,7%-a, a füstölt termékek 2,2%-a volt kifogásolható, utóbbinál leggyakoribb ok a lejárt termék volt.

A **hal és halkészítmények** ellenőrzése során 3 tétel lejárt terméket, és 9 tételnél jelölési hibát, illetve a jelölés hiányát találták a szakemberek.

A **virslitermékek** esetében mindössze 2 lejárt tételt kellett kivonni a forgalomból.

Laboratóriumi vizsgálatok

A különféle laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére 116 minta (35 szaloncukor, 21 kókuszreszelék, 20 dió, 21 bejgli és 19 virsli) érkezett a Nébih laboratóriumaiba.

Az elvégzett vizsgálatok alapján hatósági eljárásra egy étcsokoládéval bevont zselés szaloncukor termék tétellel kapcsolatban került sor, mert a bevonat arány nem felelt meg a jelölésen feltüntetettnek.

Egy hazai és egy külföldről származó virsli esetében a magasabb kalciumtartalom miatt került sor hatósági intézkedésre, mert ezek a termékek a Magyar Élelmiszerkönyv alapján nem feleltek meg a virsli megnevezésű húskészítményekre meghatározott paramétereknek.

A megvizsgált tisztított diótermékek közül egy tétel esetében kellett hatósági eljárást indítani, mivel az érzékszervi vizsgálat alapján avasnak bizonyult.

A felelősökkel szemben a bírság kiszabása folyamatban van, a termékek forgalmazását a hatóság megtiltotta.

A karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátók és élelmiszert forgalmazók ellenőrzésének tapasztalatai

A Nébih borászati felügyelői Budapesten és vidéki nagyvárosokban, több helyszínen megrendezett karácsonyi vásárok borászati termékeket, valamint alkoholos italokat, forralt borokat, pálinkákat értékesítő kitelepüléseit ellenőrizték. Az árusok ellenőrzésének legfőbb célja annak biztosítása volt, hogy a vásárlók csak jogszerűen előállított és forgalmazott termékekhez juthassanak hozzá.

A hatóság 8 különböző helyszínen 25 kitelepülést ellenőrzött, amelynek termékeit és működésének jogszerűségét is vizsgálta. Az ellenőrzések során 336 db termék vizsgálatára került sor, úgynevezett „insitu”, helyszíni mérések segítségével. A vizsgálatok megnyugtató eredménnyel zárultak, a kiszerezéseken feltüntetett jelölések valamennyi ellenőrzött termék esetében megfeleltek a mérési eredményeknek.

Előállítóhelyek tekintetében az ellenőrzött 5 vállalkozásnál a borászati termékek előállítása során jogsértést nem tapasztaltak a szakemberek.

Az eladásra kínált termékek közül – a korábbi évekhez hasonlóan – természetesen kiemelt figyelmet fordítottak a karácsonyi ünnepkörhöz szorosan kapcsolódó forralt borok vizsgálatára, hiszen a fogyasztók valamennyi alkoholos ital közül hagyományosan ezen termékeket vásárolják legnagyobb mennyiségben a karácsonyi vásárokon. Az ellenőrzések alapján elmondható, hogy a vásárlók biztonságosan fogyaszthatták az eladásra kínált forralt borokat, tekintettel arra, hogy az ellenőrzött nagyszámú termék esetében sem nyomon

követhetőség, sem az alapanyagok minőségének tekintetében nem állapítottak meg jogsértést a szakemberek.

A területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti hatóságok által országszerte ellenőrzött ünnepi vásárookra kitelepült 212 vendéglátó egység esetében a nyomon követést illetően 10 esetben (4,7%), a higiéniaira vonatkozóan 7 esetben (3,3%), és a dolgozók egészségügyi alkalmasságát és képzettségét tekintve 3 esetben (1,4%) állapítottak meg hiányosságot a szakemberek. Szankcióként 1 alkalommal függesztették fel az egység működését, és szabtak ki bírságot.

Haltermékek ellenőrzésének tapasztalatai

A Nébih Állami Halőri Szolgálat 78 halboltban és vendéglátó egységben ellenőrizte a haltermékek származását. Az ellenőrzés 643 tételt érintett. A halőrök 8 esetben találtak szabálytalanságot. 168,77 kg jelöletlen, nyomon követési dokumentációval nem rendelkező, így ismeretlen eredetű haltermék forgalmazását tiltották meg, illetve rendelték el annak megsemmisítését. A megsemmisített haltermék kereskedelmi értéke 336.000 Ft, a kiszabott halvédelmi bírság mértéke 850.000 Ft.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai

A 2019-es téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés alatt a Nébih és a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályok zöldség-gyümölcs minőségellenőrei 354 belföldi forgalmazónál (kis- és nagykereskedők, őstermelők, valamint vásárok, piacok) végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 918 tétel (352 hazai, és 566 import) vizsgálatára került sor. Az ellenőrzés a szezonális termékekre terjedt ki.

Az ellenőrzések során 62 esetben állapítottak meg hibát, ebből 10 esetben nyomon követési hiányosságokat, 6 esetben a regisztráció hiányát, 46 esetben jelölési és minőségi kifogásokat találtak. Szankcióként 33 alkalommal élelmiszer-ellenőrzési illetve élelmiszerlánc-felügyeleti bírságot szabtak ki, összesen 726 480 Ft értékben. Az ellenőrök 29 forgalmazóval szemben alkalmaztak figyelmeztetést.

Összesen 26 tételt vontak ki a forgalomból, mintegy 347 kg mennyiségben, amelyből 7 tétel esetében 137 kg-ot semmisítették meg (6 tétel ismeretlen eredetű és nem nyomon követhető, és 1 tétel kifogásolt minőségű termék).

Első magyarországi tárolási helyre érkező 14 szennyezett (elsősorban földes gyökérzöldség) import tételnél az ellenőrök figyelmeztették a forgalmazókat, és a termék tisztítását rendelték el.